ಡಾ|| ಟಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ*

# ಮುತ್ತಿನ ಮುಮ್ಮಡಿ ಏಳು ನಾಡು ಪ್ರಭುಗಳು, ಕೋರಾ ಇವರಲ್ಲಿರುವ 'ಜಯರೇಖೆ'

ಕೋರಾ, ಮಧುಗಿರಿ, ತರಿಯೂರು, ಚೇಳೂರು, ಬಿದರೆ (ಚೇಳೂರು ಹತ್ತಿರ) ಗುಬ್ಬಿಹೊಸಹಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡಎಣ್ಣೆಗೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಏಳು ಜನ ಅಣ್ಣ–ತಮ್ಮಂದಿರ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವುದು. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಪಾಳೆಯಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿರುವುದು ಬಹಳ ಅಲ್ಪ. ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಬಿಜ್ಜವಾರದ ಅರಸರ ಬಗ್ಗೆ ಲೇಖನಗಳು ಬಂದಿವೆ. (ಎಂ.ಎಂ. ಕಲ್ಬುರ್ಗಿ ಬಿ. ಆರ್. ಹಿರೇಮಠರ "ಇಮ್ಮಡಿ ಚಿಕ್ಕ ಭೂಪಾಲ ಸಾಂಗತ್ಯ").ಆ ಕಾಲದ ಜನಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ,ಅವರು ಆಶ್ರಯ ಕೊಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದ ಕವಿಗಳು, ಅವರು ಬರೆದ ಕಾವ್ಯಗಳು,ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಶಾಸನಗಳು ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇನ್ನು ಗುಬ್ಬಿಹೊಸಹಳ್ಳಿ ಅರಸರ ದಾಖಲೆಗಳು ಇದ್ದರೂ ಅದರ ಅಧ್ಯಯನ ಇನ್ನೂ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಅರಸರದೆ ಬಹುಪಾಲು. ಅವರದೇ ಆದ ಒಂದೇ ಒಂದು ತಾಮ್ರಶಾಸನ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಲ್ಲಿನ ಶಾಸನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಕಾಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದೆ.ದೊಡ್ಡ ಎಣ್ಣೆಗೆರೆ (ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು)ಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಈ ಅರಸು ಮನೆತನದವರಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಅಮೂಲ್ಯ ದಾಖಲೆಗಳು, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು, ತಾಮ್ರಶಾಸನ ಹಿರಿಯರೊಬ್ಬರು ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಈಗ ಕಟ್ಟೆಮನೆ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು, 'ಶರಣಲೀಲಾಮೃತ' ಎಂಬ ಒಂದು ಕಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇನ್ನು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಬಿದರೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ವಂಶಸ್ಥರು ಇನ್ನೂ ಪತ್ತೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಚೇಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ರಾಜರ ಮನೆತನದವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಶಿಕಾರಿಪುರದ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಆಗಿಲ್ಲ. ಮಿಡಿಗೇಶಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇರುವ ತರಿಯೂರುನಲ್ಲಿ ವಂಶಸ್ಥರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲು ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಕೋರಾ ಪಕ್ಕದ ತರಿಯೂರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದರೂ ಆದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ದಾಖಲೆ ಇನ್ನೂ ದೊರೆತಿಲ್ಲ; ಕೋರಾದ ಅರಸು ಮನೆತನದವರು ಕೋರಾದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿನ ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತು ಮನೆಯಾಗಿವೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹಿಗಳು. ದಾಖಲೆಗಳು, ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಹೊರಟು ಹೋಗಿವೆ. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಅಜ್ಜಿ ಇದ್ದು, ಅದು ಯಾವಾಗಲೂ ಘೋಷ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಇರುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಆ ಅಜ್ಜಿಗೆ ಪಟ್ಟ ಆಗಿತ್ತು,ಅನ್ನುವ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆಯೇ ವಿನಾ ಇನ್ನು ಯಾವ ಮಾಹಿತಿ ಈಗ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲೇ ಶಾನುಭೋಗರಾಗಿದ್ದ ಮನೆಯವರು ಒಂದು ಅಪರೂಪದ ಕಾಗದ ಸುರುಳಿ ಕಾದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸುಮಾರು ೮ ಅಡಿ ಉದ್ದ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೋರಾ ಮನೆತನದ ಉಲ್ಲೇಖ ಆದಿಯಲ್ಲಿ,

* ಪಂಡಿತ ತಾರಾನಾಥ ಔಷಧಾಲಯ. ತುಮಕೂರು

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಕಟ್ಟೆಮನೆ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು ಸಹ ನೋಡಲು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕತ್ತಿ ಗುರಾಣಿಗಳು ದಳವಾಯಿ ಮನೆಯವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿಗಳು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ದೇವಾಲಯಗಳು ಅವರ ಆಚರಣೆ ಇಷ್ಟೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವುದು. ಊರಿನಲ್ಲಿ ಭೈರವ ದೇವಾಲಯ, ವಿಷ್ಣು ದೇವಾಲಯ (ಮೂಲ ವಿಗ್ರಹ ಇಲ್ಲ), ರಂಗನಾಥ ಉತ್ಸವಮೂರ್ತಿ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಕೋರಾ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಸ್ಥಾನ, ಬೃಹತ್ ಕಂಬದ ನರಸಿಂಹ ದೇವಾಲಯ. ಗ್ರಾಮ ದೇವತೆ, ಆಂಜನೇಯ ದೇವಾಲಯ ಇವೆ. ಹಲವು ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು, ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲುಗಳು, ಊರಬಾಗಿಲು, ಕೆರೆಯ ಕೋಡಿಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸುಂದರವಾದ ಕಾರಂಜಿ ಇಷ್ಟೇ ಉಳಿದಿರುವುದು.

ಈ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಆರು ಇಂಚು ಅಗಲ, ಸುಮಾರು ೮ ರಿಂದ ೯ ಅಡಿ ಉದ್ದ ಇದೆ. ರಾಗಿ ಮಸಿಯಲ್ಲಿ ಒರಟು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿರುವ ಈ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ವಂಶಸ್ಥರು "ರಾಯರೇಖೆ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಲು ಪತ್ರಿಕೆ ಶಿಥಿಲವಾದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ನೂತನ ವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿರುತ್ತದೆ. "ಭಾವನಾಮ ಸಂವತ್ಸರದ ಪುಷ್ಯ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾ ಏಳು ನಾಡು ಪ್ರಭು ಕೋರಾದ ಚಿಕ್ಕವೀರಪ್ಪನ ರುಜುವು ದೊಡ್ಡವೀರಪ್ಪಾಜಿ ಅರಸು ಬರೆದ ಬರಹ ಶುಭಮಸ್ತು." ಕಡೆಯಲ್ಲಿ "ಸೊನ್ನಲಾ ಪುರದ ಗುರುಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರಸನ್ನ" ಎಂದಿದೆ. ಶ್ರೀಮನ್ ಮಹಾಏಳುನಾಡುಪ್ರಭುಗಳು ಕೋರಾದ ಮುಮ್ಮಡಿಯವರ ವಂಶಾವಳಿಗಳು ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭ ವಾಗಿದೆ, ಮುಂದುವರೆದಿಲ್ಲ.

ಶಿಥಿಲವಾದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯನ್ನು ಹೋದ ಶತಮಾನದ ಕಡೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೮೦ರ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಬಹಳ ಉದ್ದ ಇರುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಬಿಚ್ಚಿ ಸುತ್ತಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಕಡೆಯ ೧೨ ಅಂಗುಲ ಸಂಪೂರ್ಣ ಶಿಥಿಲವಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಕಾಗದವೆಲ್ಲಾ ತ್ರುಟಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ತಳೆದು 'ಮೃತುಂಜಯಾ ಪ್ಪಾಜಿ ಅರಸು' (ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಸ್ಟರ್) ಇವರ ತಂದೆ ತಾವು ಒಂದು ನಕಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ೧೯೫೦ರ ಸುಮಾರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ನಕಲಾಗಿದೆ. ಅವರು ನಕಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದರೆ ಕೋರಾ ಅರಸು ಮನೆತನದ ಉಲ್ಲೇಖದ ಒಂದು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ದಾಖಲೆ ಇಲ್ಲವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು.

ಕೋರಾ ಅರಸು ಮನೆತನದವರು ಬಹಳ ಬೇಗ ಬಿಜ್ಜವಾರದ ಅರಸು ಮನೆತನದ ಜೊತೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರ ಬೇಕು. ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಾ ಇದ್ದದ್ದು ನಾವು ಅನೇಕ ಕಡೆ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. (ಈ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೋರಾದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ 'ಮಧುಗಿರಿ' ಅರಸರ ಬಗ್ಗೆಯು ಮಾಹಿತಿ ಇರುವುದನ್ನು ನಾನೂ ಶ್ರೀ ಶಿವತಾರಕ ಶಂಭೋನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮಧುಗಿರಿ ಅರಸರ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೋರಾ ಮನೆತನದ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಇನ್ನೂ ಯಾವ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯ ವಾಗಿಲ್ಲ.)

## ಹಸ್ತಪ್ರತಿ

'ಶುಭಮಸ್ತು "ಸೊನ್ನಲಾಪುರದ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿ" ಶ್ರೀ ಮನ್ ಮಹಾಏಳ್ನಾಡು ಪ್ರಭುಗಳು ಕೋರಾದ ಮುಮ್ಮಡಿಯವರ ವಂಶಾವಳಿಗಳು ಸೊನ್ನಲಾ ಪುರದ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿಯವರು ಕಲ್ಯಾಣ ಪಟ್ಟಣದ ಶಿರೋಮಣಿಗಳಾದಂಥ (ಚನ್ನ) ಬಸವಣ್ಣ ನವರು ಉಳಿವಿ ಮನೆಗೆ ದಯಮಾಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಯೆಂಬ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಕೇಳಿ ತಾವು ದಯೆಮಾಡಿಸು ವಂತಾ ವ್ಯಾಳೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ವೀರೇಗೌಡರು ಮುಂತಾದ ಏಳು ಮಂದಿ ಅಣ್ಣ–ತಮ್ಮಂದಿರಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟ ವಿವರ' ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭ ವಾಗುವ ಈ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಒಟ್ಟು ೨೩ ಪುಟದಷ್ಟು ಸಾಮಗ್ರಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ದಾಖಲಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

೧. ಉಳವಿ ಮನೆಗೆ ಬಸವಣ್ಣ ದಯಮಾಡಿಸಿದರು ಎಂದು ಇದೆ. ಇದು ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣ ಎಂದಿರಬೇಕು.

೨. ನಾಗರಮರಿಯೆಂಬ ಆಯುಧವನ್ನೇ ತೋಶಿ ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಏಳುಬಂಡಿ ದ್ರವ್ಯವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ

ಶ್ರೀಮನ್ ನರಪತಿಗಳಾದಂಥ ತಿರುಮಲರಾಯರು ರಾಜ್ಯ ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಈ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ಉಳಿದುಕೊಂಡರು.

೩. ಡಿಳ್ಳಿ ಬಾದಶಹನ ಫೌಜು ಮುಲ್ಲಾಖಾನ ಎಂಬ ಸರದಾರ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಲು ಬರಲು, ತಿರುಮಲರಾಯರು ವೀರೇಗೌಡರು ಮತ್ತು ಅವರ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಅವರಿಗೆ ಫೌಜು ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಲು ಅವರಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ನಾಗರಮುರಿ ಆಯುಧದಿಂದ ಮುಲ್ಲಾಖಾನನನ್ನು ಕೊಂದುಹಾಕಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಬಿರುದುಬಾವಲಿಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಮನ್ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ನರಪತಿಗಳಾದಂಥ ತಿರುಮಲರಾಯರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರಿಗೆ ನವರತ್ನಖಚಿತವಾದಂಥ ಆಭರಣಗಳು ಅನೇಕ ವಸ್ತ್ರಗಳು, ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.

ಮುಂದೆ ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದಲ್ಲಿ 'ಪಟ್ಟಣ ಪಾಳ್ಯವನ್ನು' ಕಟ್ಟಿಸಿ ದೊರೆತನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರಲಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದಂಥ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಇದ್ದಾರೆಯೆಂಬುದಾಗಿ ಶ್ರೀಮನ್ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ತಿರುಮಲರಾಯರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ತಿರುಮಲರಾಯರು ಇವರಿಗೆ ನಿರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾಳ್ಯ ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ 'ರಾಮನಬೋವಿ', 'ಶಾಂತಬೋವಿ' ಎಂಬುವವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

೪. ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊಹರ್ ಬಿದರೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸ ಇರಲಾಗಿ ಆ ಪಟ್ಟಣದ ಶಾನುಭೋಗ ಮಲ್ಲರಸಯ್ಯ ಎಂಬುವರ ಹಿರಿಯಮಗ. ಹರಿನರಸಯ್ಯ,' ಚಿಕ್ಕಮಗ ತಿಮ್ಮನರಸಯ್ಯ ಎಂಬುವರು ಇದ್ದರು. ಹರಿನರಸಯ್ಯನಿಗೂ ವೀರೆಗೌಡರಿಗೂ ವಿಶ್ವಾಸ ಬೆಳೆದುದ್ದರಿಂದ "ನನಗೂ ಒಂದು ಅನ್ನಸ್ಥಿತಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ" ಅವರನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟರು.

೫. ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು ಇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಬಿರುದುಗಳು, ನವರತ್ನಖಚಿತವಾದಂಥ ಭೂಷಣಗಳು, ದಿವ್ಯತರವಾದ ವಸ್ತ್ರಗಳು, ರೆಂಬಿಣೆ(?) ಯೆಂಬ ಆಯುಧ, ಶ್ವೇತಛತ್ರಿ, ನಾಧಿ ಘಂಟೆ, ವ್ಯಾಘ್ರ ಚರ್ಮ, ಬೋಳಂಭೇರಿ ನವಬತ್ತು ನಗಾರಿ ಮುಂತಾದ ಬಿರುದುಗಳು.

೬. ಹೆಂಜೇರು ಹೇಮಾವತಿ ಪಟ್ಟಣದ ಬಳಿ ಗುಡಾರ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಇರಲಾಗಿ ನೊಣಬೇಶ್ವರ ದೇವರು ವೀರೆಗೌಡರ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟ ವಿವರ :

"ಈ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೂಸ್ಥಾಪ್ಯವಾಗಿ ಇದ್ದೇವೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ತೆಗೆಸಿ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸು, ದೇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿಸಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿದಾದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಅನೇಕ ಧನಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪುತ್ರರು, ಪೌತ್ರರು ಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತು ಬಹಳ ಅತಿಶಯವಾಗುತ್ತದೆ." ಅದರಂತೆ ಮಾಡಿದರು.

ತುಂಗೋಟಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ತುರುಬಿನ ಮರೇಗೌಡರು, ಚಳ್ಳಗುರುಮರೇಗೌಡ ಇಬ್ಬರು ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು, ಗೌಡಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ವೀರೆಗೌಡರನ್ನು ಮತ್ತು ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದು ಏನೆಂದರೆ ನಾವು ಶ್ರೀಮನ್ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ನರಪತಿಗಳಾದಂಥ ತಿರುಮಲರಾಯರ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬುದ್ಧಿ ನಿರೂಪವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಗಿಡಗೆಂಟೆಗಳನ್ನು ಯಾವತ್ತೂ ಕಡಿಸಿ ಕೋಟೆಕೊತ್ತಲಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಆಬಾದು ಮಾಡಿಸಿ ಇದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಲೆಖ್ಖಪತ್ರ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಇಲ್ಲ. ಹರಿನರಸಯ್ಯನವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ನೀವು ಮುಂದಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಿ ನಿಮಗೆ ಅನುವಾದಂಥ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೋಡಿ ಕೋಟೆಕೊತ್ತಳವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಈ ಹರಿನರಸಯ್ಯನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಖಾವಂದರು ಹೊರ್ತು ಮತ್ತಾರು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.

ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಗುಡಾರ ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ತಿರುಮಲಾರಾಯರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಬುದ್ಧಿನಿರೂಪದ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿ ಇರುವಂಥಾ ಗಿಡಗೆಂಟೆ ಕಡಿಸಿ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರುಷ ೧೨೬೮ನೆ

ಸರ್ವಜಿತು ಸಂವತ್ಸರ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶುದ್ಧ ೧೫ ಸೋಮ ವಾರ ಪ್ರಥಮ ಕೋಟೆಕೊತ್ತಳವನ್ನು ಹಾಕಿಸಿ ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೇ ಕೋರಾ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೆಸರನಿಟ್ಟು ರಾಮನ ಭೋವಿ ಶಾಂತಭೋವಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. (ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೩೪೬ರಲ್ಲಿ ಕೋರಾ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದಾಗ ವಿಜಯ ನಗರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ತಿರುಮಲರಾಯ ಯಾರು ? ಇದೇ ಯಕ್ಷಪ್ರಶ್ನೆ.)

ವೀರೆಗೌಡರು ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಕೆಲವು ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಚನ್ನಪ್ಪಗೌಡರು— ತೆರೆಯೂರು, ಸಂಗಪ್ಪಗೌಡರು—ಚವಳೂರು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ನೊಣಬೇಶ್ವರ ಎಂಬ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತರು. ಕಾಳಚಿಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡರು ಶಾಂತಭೋವಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಗುಬ್ಬಿಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತರು. ಶಾಂತಭೋವಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸ್ವಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಜಹಗಿರಿ ಹಾಕಿಸಿಕೊಟ್ಟರು.

ರಾಮಪ್ಪಗೌಡರು ಎಣ್ಣೆಗ್ಗೆರೆಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ನೊಣಬೇಶ್ವರ ದೇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ನಿಂತರು. ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡರು ಚೇಳೂರು ಬಿದರೆಯೆಂಬ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರ ದೇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತರು. ಕಾಳಣ್ಣಗೌಡರು ಕೋರಾದಲ್ಲಿ ನಿಂತರು. ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಪುತ್ರರಾದಂಥ ವೀರೇಗೌಡರು ರಾಮನಭೋವಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ನಾಗರಮುರಿ ಆಯುಧ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರುಷ ೧೨೮೪ನೆ ಜಯ ಸಂವತ್ಸರ ವೈಶಾಖ ಶು ೨ ಶುಕ್ರವಾರ ಅಭಿಜಿನ್ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ರಾಮನಭೋವಿ ಕರಸಿ ಕೋಟೆ ಕೊತ್ತಳ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ 'ನೊಣಬೇಶ್ವರ' ದೇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿಸಿ 'ಮುಮ್ಮಡಿ ಪಟ್ಟಣ'ವೆಂದು ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟರು. ರಾಮನಭೋವಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಹಾಕಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ರಾಮನಭೋವಿ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥನಾದುದರಿಂದ ಅವನ ಮಗ ತಿರುಮಲಭೋವಿ ಮಾನ್ಯದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದನು.

### ಮುಮ್ಮಡಿ ಪಟ್ಟಣದ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ವಿವರ :

| | | | | ಪೂಜಾರಿಗಳು |
|---|---|---|---|---|
| ಈಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ | — | ಮೂರು | : | ನಂಬಯ್ಯ |
| ಬಸವನಕಟ್ಟೆ ದೇವಸ್ಥಾನ | — | ಒಂದು | : | ಸೋಮಣ್ಣ |
| ಆಂಜನೇಯ ದೇವಸ್ಥಾನ | — | ಒಂದು | : | ಸಾತಾಳ ಕರಿತಿಮ್ಮಯ್ಯ |
| ಬಸ್ತಿ | — | ಒಂದು | : | ಚಂದಣ್ಣ |
| ಉರಿಶಿಲ ದೇವಸ್ಥಾನ | — | ಒಂದು | : | ತೊಗಟರ ಬಾಲಯ್ಯ |
| ನೊಣಬೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ | — | ಒಂದು | : | ವೀರಣ್ಣ |
| ಈ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಯಜಮಾನ | | | : | ಬೋಲಿನಂಬಯ್ಯ |
| ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ | | | : | ಈರಪ್ಪ |

ಕೈವಾಡದವರ ವಿವರ : ಶ್ಯಾನುಬೋಗ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ, ಕಮ್ಮಾರ ಪುಟ್ಟಣ, ಕುಂಬಾರ ತಿಮ್ಮಣ್ಣ, ಕೆಲಸಿಗರ ಹೊಟ್ಟೆರಂಗ, ಅಗಸರ ಕೋವಿಗಾ, ಉಪ್ಪಾರ ತಿಮ್ಮ, ಸುಣ್ಣಕಲ್ಲು ರಂಗ, ಚಲುವಾದಿ ನಾಗ, ಮಾದಿಗರ ಗಿಡ್ಡ, ಕದುರ, ತಿಮ್ಮ.

ಸದರಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮನೆಗಳು : ಅರಮನೆ ಒಂದು, ಅರಮನೆ ಜನರ ಪೈಕಿ ದಳವಾಯಿ ದೊಡ್ಡನಂಜಪ್ಪನವರ ಮನೆ ಒಂದು, ವಿರಕ್ತ ಸಪ್ಪೆದೇವರ ಮಠ ಒಂದು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮನೆ ೧೦, ಬಣಜಿಗರ ಮನೆ ೧೮, ಬೈಯಿಂದರ ಮನೆ ೧೫, ಕೋಮಟಿಗರ

ಮನೆ ೧೦, ಜೆರಿಕೋಮಿಟಿಗರ ಮನೆ ೩, ಸಾದರ ಮನೆ ೨೦, ಕುಂಚಿಟಿಗರ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಮನೆ ೧೫, ಕಮ್ಮಾರ ಮನೆ ೨, ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯುವರ ಮನೆ ೧, ಕುರುಬರ ಮನೆ ೧೫, ತೊಗಟರ ಮನೆ ೨೦, ಜಲಗಾರರ ಮನೆ ೨, ಸುಣ್ಣಕಲ್ಲರ ಮನೆ ೨, ಉಪ್ಪಾರ ಮನೆ ೧೦, ಅಗಸರ ಮನೆ ೩, ಕೆಲಸಿಗರ ಮನೆ ೨, ಬಲಗೈನವರ ಮನೆ ೧೦, ಎಡಗೈನವರ ಮನೆ ೧೫, ಉಭಯ ಮನೆಗಳು, ಮಠಗಳು ೨೮೪.

ತರುವಾಯ ವೀರೆಗೌಡರು ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾದರು. ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ದೊಡ್ಡೆಗೌಡರು ಸಣ್ಣಮಕ್ಕಳಾದ್ದರಿಂದ ದಂಡಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ದಳವಾಯಿ ದೊಡ್ಡನಂಜಪ್ಪನವರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಮುಮ್ಮಡಿ ಪಟ್ಟಣದ ಕಸಬೆ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಗೌಡರಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಊರುಗೊಲ್ಲರ ರಘುವೇಗೌಡ–ತಗ್ಗಿಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ನೊಣಬರ ಬೆಟ್ಟಗೌಡ–ಹರಳಾಪುರ ತೆಲಗರ ವೆಂಕಟಯ್ಯ-ಬುಜಗನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕುಂಚಿಟಿಗ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಲಿಂಗೇಗೌಡ ಹಳೇತಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ ಊರಗೊಲ್ಲರ ನಾಗಮುತ್ತ–ನಾಗಮುತ್ತನಹಳ್ಳಿ. ಮುಮ್ಮಡಿ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡರು ಆಸುಮಕ್ಕಳು ಆಗಿರುವಲ್ಲಿ ವೈರಿಗಳಾದ ಮೊಗಲರ ದಂಡು ಬಂದು ಮುಮ್ಮಡಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ ಸಿಕ್ಕಿದಂಥವರನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡೆಗೌಡರು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ವೀರಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾದರು. ಇವರ ಮಕ್ಕಳು ಮುಮ್ಮಡಿ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡರು ಸಣ್ಣವರಾಗಿದ್ದರಿಂದ ದಳವಾಯಿ ದೊಡ್ಡನಂಜಪ್ಪನವರು ಫೌಜು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ಮೊಗಲರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಓಡಿಸಿದರು. ಮುಮ್ಮಡಿ ಹಿರೇಚಿಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡರು ಸುಖದಿಂದ ರಾಜ್ಯಪರಿಪಾಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ 'ಮಹಾದೇವಿ'ಯೆಂಬ ದೇವರು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಆ ದೇವರ ವಾಕ್ಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೋಡುವಲ್ಲಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡರು ತಿರುಮಲಬೋವಿ ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ನರಪತಿಗಳಾದಂಥ ತಿರುಮಲರಾಯರ ಸನ್ನಿಧಾನದಿಂದ ನಿರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದು ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕವರುಷ ೧೪೪೬ನೆ ಪಾರ್ಥಿವ ಸಂವತ್ಸರ ಫಾಲ್ಗುಣ ಶು ೧೦ ಭಾನುವಾರ ಸುರ್ಯೋದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಿರುಮಲಬೋವಿ ಮಗ ರಾಮಬೋವಿಯಿಂದ ಪ್ರಥಮ ಕೋಟೆಕೊತ್ತಳ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ದೇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿಸಿದರು.

| ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ವಿವರ | | ಪೂಜಾರಿ |
|---|---|---|
| ವೀರಭದ್ರದೇವರ ದೇವಸ್ಥಾನ | ೧ | ನಂಬಯ್ಯ |
| ಬಸವನಕಟ್ಟೆ ದೇವಸ್ಥಾನ | ೧ | ಸಂಗಣ್ಣ |
| ಆಂಜನೇಯನ ದೇವಸ್ಥಾನ | ೧ | ತೆಲುಗರ ವೆಂಕಟಯ್ಯ |

ಪ್ಯಾಟಿ ಅಬಾದು ಮಾಡಿ ಈ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬಿಜವಾರ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೆಸರನಿಟ್ಟು ಯಜಮಾನಿಕೆ ವೀರಣ್ಣ ಎಂಬುವನಿಗೆ, ಶೆಟ್ಟಿತನ ನಂಬಯ್ಯನಿಗೆ, ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿತನ ಕಪಿನಿ ವೀರಣ್ಣನಿಗೆ.

ಕೈವಾಡದವರ ವಿವರ : ಮಲ್ಲರಸಯ್ಯ, ಕಂಬಾರ ವೀರಣ್ಣ, ತಳವಾರ ಮದಲೇಲುಚಿಣ್ಣಾ, ಕುಂಬಾರ ಮಲ್ಲ, ಸುಣ್ಣಕಲ್ಲು ನಾಗಾ, ಅಂಗಬೂಲರ ಮರಿಯ ಆಗಸರ ರಂಗ, ಕೆಲಸಿಗರ ಸಾದಾ, ಛಲವಾದಿ ಕೂಮಾರಿ, ತೋಟಿ ನಾಗ, ಮಾದಿಗರ ಶಿದ್ದ, ಕದುರ.

ಬಿಜವಾರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಒಕ್ಕಲುತನದ ಮನೆಗಳು : ಅರಮನೆ ೧, ದಳವಾಯಿ ದೊಡ್ಡನಂಜಪ್ಪನವರ ಮನೆ ೧, ಅರಮನೆ ಜನಗಳ ಪೈಕಿ ೩೦, ಗೋಸಲ ಚನ್ನಬಸವಪ್ಪನವರ ಮಠ ೧, ಬಳ್ಳಾರಿ ಒಡೆಯರ ಮಠ ೫, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮನೆ ೨೦, ಬಣಜಿಗರ ಮನೆ ೫೦, ಸಾದರ ಮನೆ ೩೦, ಕುಂಚಿಟಿಗರ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಮನೆ ೫೦, ಬೊಕ್ಕಸದ ಗೊಲ್ಲರ ಮನೆ ೧೫, ತೆಲುಗರ ಮನೆ ೨೦, ಕೋಮಟಿಗರ ಮನೆ ೧೦, ಜೈನರ ಮನೆ ೮, ಕಮ್ಮಾರ ಮನೆ ೩, ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯವರ ಮನೆ ೪, ಕಂಚುಗಾರರ ಮನೆ ೫, ರಜಪುತ್ರರ ಮನೆ ೨೦, ಮರಾಠಿಗರ ಮನೆ ೧೫, ತುರುಕರ ಮನೆ ೨೦, ಹಂಡೆರಾಹುತರ ಮನೆ ೧೦, ಬ್ಯಾಡರ ಮನೆ ೫, ಸುಣ್ಣಕಲ್ಲರ ಮನೆ ೪, ಗಾಣಿಗರ ಮನೆ ೮, ಹೆಗ್ಗಾಣಿಗರ ಮನೆ ೨, ರಂಗಾಲಿಯವರ ಮನೆ ೮, ದರ್ಜಿಯವರ ಮನೆ ೪, ಕುಂಬಾರ ಮನೆ ೫, ಅಗಸರ ಮನೆ ೫, ಕೆಲಸಿಗರ ಮನೆ ೩, ಬಲಗೈನವರ

ಮನೆ ೧೫, ಎಡಗೈವನರ ಮನೆ ೧೫, ಉಭಯ ಮನೆಗಳು, ಮಠಗಳು ೪೭೦. ಗೋಸಲಮಠದ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪದೇವರಿಗೆ ಗುರುಪಡೇರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಉಮ್ಮಳಿ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು (ಎಡೆಯೂರು ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಗುರುಗಳು ಇವರ ಕಾಲ ೧೫೩೦ ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪೋಷಕವಾಗಿದೆ ಈ ಮಾಹಿತಿ)

ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರರು ಬಿಜವಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಶಿವಪೂಜೆ ಶಿವಾರ್ಪಣವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರು. ಪೂಜಾರಿ ಇವರು ಇದ್ದದ್ದು ನೋಡಿ ವೀರಭದ್ರನಿಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದ ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರರು ದೇವರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ನಮಗೆ ಶಿವಪೂಜೆ, ಶಿವಾರ್ಪಣವಿಲ್ಲದೆ ನೀನು ಶಿವಪೂಜೆ, ಶಿವಾರ್ಪಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎಂದು ಸೊಂಟದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ದೇವರ ನಾಶಿಕ ಛೇದಿಸಿದರು. ಪರಿಹರೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹುಲಿಕರಡಿಗಳ ಒಡ್ಡೋಲಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶಿವಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ನಂತರ ರಾಜ ಶ್ರೀಮನ್ ಮಹಾನಾಡಪ್ರಭು ಮುಮ್ಮಡಿ ಹಿರೇ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದದ್ದು ಈ ಪವಾಡ. (ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರರ ಕಾಲ ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೫೬೧ರ ನಂತರ ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿರುವುದು. ಈ ಪವಾಡ ಪೋಷಕವಾಗಿದೆ)

ನಮಗೆ ನೀವೆ ಗುರುಗಳು, ನಿಮಗೆ ನಾವೇ ಶಿಷ್ಯರು, ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅರಮನೆಗೆ ಬಿಜಂಗೈಯಿಸಿ ಗೋಸಲ ತೋಂಟದ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿಯ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. ದಳವಾಯಿ ದೊಡ್ಡನಂಜಪ್ಪನವರಿಗೆ ಗುರಿಕಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.

ಸದರಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ರೋಗ ತಗುಲಿದ್ದರಿಂದ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರುಷ ೧೪೫೩ನೆ ನಂದನ ಸಂವತ್ಸರದ ಕಾರ್ತೀಕ ಶು ೫ಯಲ್ಲು ಮುಮ್ಮಡಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಇದಂಥ 'ಸಪ್ಪೆದೇವರು' ಸಮಾದಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದರು. ಸದರಿ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಒಕ್ಕಲು ಸಾದರು ದೊಡ್ಡ ಎಂಬುವನು ಹೊಸಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನು. ಕೆಲವು ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಗೋದಿಹಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತರು. ಊರಗೊಲ್ಲರ ನಾಗ ಎಂಬುವನು ಕೆಲವು ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಸಪ್ಪೆದೇವರ ಸಮಾಧಿ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗರಹಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತರು. ಕೆಲವರು ಹಳೇತಮ್ಮಹಳ್ಳಿ ಕೆಲವು ಒಕ್ಕಲು ಮುಮ್ಮಡಿ ಪಟ್ಟಣದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಟ್ಟಿಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮುಮ್ಮಡಿಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತರು. ಕೆಲವರು ಒಕ್ಕಲು ರಘುನಾನಹಳ್ಳಿ ತೆಲುಗರ–ಅಚ್ಚಿಗಬುಚ್ಚಿ ಎಂಬುವನು ಕೆಲವು ಒಕ್ಕಲು ಮಕ್ಕಳು ಗ್ರಾಮ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಚಿಗಬುಜಗನಹಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. ಸದರಿ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಬಿಜವಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರು.

ತರುವಾಯ ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದಂಥ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿಯವರ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಒಂದು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತಿಮ್ಮಬೋವಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಿಜವಾರದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಂಟೆ ಕಾಡು ಕಡಿಸಿ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರುಷಗಳು ೧೫೧೫ ವಿಜಯ ಸಂವತ್ಸರ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ಪೌರ್ಣಮಿ ಗುರುವಾರ ಸೂರ್ಯೋದಯ ತಿಮ್ಮಬೋವಿಯಿಂದ ಕೋಟೆ ಕೊತ್ತಳವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು. (ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಶಾಸನ ಮಧುಗಿರಿ ಪಕ್ಕದ ಸಿದ್ದಾಪುರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಸಿದ್ದಾಪುರ ಗ್ರಾಮದ ಊರಬಾಗಲಲ್ಲಿ ಬಸವನ ಗುಡಿ ಬಳಿ ಇರುವಂತಹ ಶಾಸನ ; ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ, ಮಧುಗಿರಿ ೨೧)

ಪಂಚದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರು ದೇವರುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿಸಿದರು ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳ ಹೆಸರು ಉಂಟಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಿದ್ದಾಪುರ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟರು.

| ಊರ ದೇವಾಲಯಗಳು | | ಪೂಜಾರು |
|---|---|---|
| ಆಂಜನೇಯ ದೇವಸ್ಥಾನ | — | ಸಾತಾಳರ ರಂಗಯ್ಯ |
| ಭೈರವನ ದೇವಸ್ಥಾನ | — | ಬಿಜವಾರದ ವೀರಭದ್ರದೇವರ ಪೂಜಾರಿ ನಂಬಯ್ಯ |
| ವೃಷಭೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ | — | ನಂಬಯ್ಯ |
| ವೀರಭದ್ರದೇವರ ದೇವಸ್ಥಾನ | — | ಬಿಜವಾರದ ವೀರಭದ್ರದೇವರ ಪೂಜಾರಿ ನಂಬಯ್ಯ |
| ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ | — | ನಂಬಯ್ಯ |

ತಿಮ್ಮಬೋವಿಗೆ ಬಿಜವಾರದ ಹೋಬಳಿ ಸೋಂಪುರ ಜಹಗೀರು ಹಾಕಿಸಿ ಮೋಹನಮಾಲೆ ಕಂಠೀಹಾರ ಪದಕ ಶಾಲು ಜೋಡಿ ಬಂಗಾರದ ಜೋಡು ಬಳೆ ಕೊಟ್ಟು ಸನ್ನಿಧಾನದಲ್ಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಸದರಿ ಸಿದ್ಧಾಪುರಕ್ಕೆ ಕುರುವತ್ತಿ ಕೊಪ್ಪದ ಗೋವಿಂದಗೌಡನಿಗೆ ಊರಗೌಡಿಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಶಾನುಭೋಗಿಕೆಗೆ ಮಲ್ಲರಸಯ್ಯ ವೆಂಬುವನ ನೇಮಕಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಶೆಟ್ಟಿ ವೀರಪ್ಪ, ಯಜಮಾನ್ ನಂಜಪ್ಪ, ಕೈವಾಡದವರ ವಿವರ : ಶಾನುಭೋಗ–ಮಲ್ಲರಸಯ್ಯ, ಕಮ್ಮಾರ–ವೀರಭದ್ರ, ಕುಂಬಾರ–ನಾಗ, ಸುಣ್ಣಕಲ್ಲು–ಕೆಂಪ, ತಳವಾರ ಗೋಪ, ಅಗಸ–ರಂಗ, ಕೆಲಸಿಗರ ತೋಟ ಬಲಕೈ–ಮುದ್ದುರಂಗ, ಎಡಕೈ–ಮುದ್ದುರಂಗ.

ಸಿದ್ಧಾಪುರದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ಮನೆಗಳು :

ಅರಮನೆಗಳು ೧, ದಳವಾಯಿ ದೊಡ್ಡನಂಜಪ್ಪನವರ ಮನೆ ೧, ಅರಮನೆ ಜನಗಳ ಪೈಕಿ ಮನೆಗಳು ೮, ಹಿರೇಮಠ ೧, ಗೋಸಲಮಠ ೨, ಊರ ಒಳಗೆ ಬಾಳೇಶ್ವರ ಮಠ ೧, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮನೆ ೭, ಬಣಜಿಗರ ಮನೆ ೨೦, ಗಾಣಿಗರ ಮನೆ ೫, ರಜಪುತ್ರರ ಮನೆ ೧೦, ಸಾದರ ಮನೆ ೧೦, ಬ್ಯಾಡರ ಮನೆ ೨೮, ಜೈನರ ಮನೆ ೩೦, ರಾಜೋರವರ ಮನೆ ೧೦. ಬೊಕ್ಕಸದ ಗೊಲ್ಲರ ಮನೆ ೧೮, ತೆಲುಗರ ಮನೆ ೨, ಕುರುಬರ ಮನೆ ೨೦, ಕಮ್ಮಾರ ಮನೆ ೨, ಅಕ್ಕಸಾಲೆಯವರ ಮನೆ ೩, ಕಂಚುಗಾರರ ಮನೆ ೫, ಕುಂಬಾರರ ಮನೆ ೫, ಸುಣ್ಣಕಲ್ಲರವರ ಮನೆ ೩, ಚಿಪ್ಪಿಗರ ಮನೆ ೨, ರಂಗಾಲೆಯುವರ ಮನೆ ೩, ಅಗಸರ ಮನೆ ೩, ಕೆಲಸಿಗರ ಮನೆ ೨, ಬಲಗೈಯವರ ಮನೆ ೩, ಎಡಗೈನವರ ಮನೆ ೫ ಒಟ್ಟು ೨೪೯ ಮನೆಗಳು.

ಸಿದ್ಧಾಪುರದ ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟ ಇದ್ದು ಜಲ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ ಕೋಟೆಕೊತ್ತಲ ಕಟ್ಟಿಸಿ, ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರದೇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿಸಿ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ವೀರಭದ್ರದುರ್ಗ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೆಸರಿಟ್ಟರು.

ಸಿದ್ಧಾಪುರದ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೆಟ್ಟ ಇದ್ದು ಬೆಟ್ಟ ಹತ್ತಿ ನೋಡಲು ಜಲಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಬಹಳ ರಮ್ಯ ಕಂಡದ್ದರಿಂದ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರುಷಂಗಳು ೧೫೨೩ನೆ ಶುಭಕೃತು ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಶು ೧೫ ಸೋಮವಾರ ಗೋಧೂಳಿ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ತಿಮ್ಮನಬೋವಿ ಯಿಂದ ಕೋಟೆಕೊತ್ತಲ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ಮದ್ದಗಿರಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೆಸರು ಇಟ್ಟರು. ಮದ್ದಗಿರಿಗೆ ಬೈರೆಗೌಡನನ್ನು ಗೌಡನನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಪ್ಯಾಟೆ ಆಬಾದು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಣಜಿಗ ಉಚ್ಚಣ ಯೆಂಬುವನಿಗೆ ಶೆಟ್ಟಿತನ ಕೊಟ್ಟರು. ಯಜಮಾನಿಕೆ ಶಾಂತಯ್ಯನಿಗೆ ನೇಮಕಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಪಟ್ಟಣದ ಶೆಟ್ಟಿತನ ಕಾಡಲಿಂಗಯ್ಯನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು.

ಮದ್ದಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ವಿವರ :

| ದೇವಸ್ಥಾನ | | ಪೂಜಾರ್ರು |
|---|---|---|
| ೧. ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನ | — | ವೀರಣ್ಣ |
| ೨. ಬೆಟ್ಟದ ಕುಂಭಿ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ದೇವಸ್ಥಾನ | — | ಸಾತಾಳದ ತಿಮ್ಮಯ್ಯ |

ಕೈವಾಡದ ವಿವರ : ಕುಂಬಾರ ಲಿಂಗ, ಸುಣ್ಣಕಲ್ಲು ನಾಗ, ತಳವಾರ ರಂಗ, ತೋಟಿಗ ನರಸ, ಕೆಲಸಿಗ ಸಿದ್ಧ, ತೋಟಿಗ ರಂಗ, ಅಗಸರ ವರಪ, ಛಲವಾದಿ ಕೊಂಡ, ಬಲಗೈ ರಂಗ, ಎಡಗೈ ಮಲ್ಲ.

ಮದ್ದಗಿರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಒಕ್ಕಲು ಮನೆಗಳು : ಅರಮನೆ ೧, ದಳವಾಯಿ ದೊಡ್ಡನಂಜಪ್ಪನವರ ಮನೆ ೧, ಗೋಸಲಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರ ಮಠ ೧, ಜಂಗಮರ ಮಠ ೩, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮನೆ ೫೦, ಬಣಜಿಗರ ಮನೆ ೩೦, ಗಾಣಿಗರ ಮನೆ ೧೦, ಜೈನರ ಮನೆ ೫, ಕೋಮಟಿಗರ ಮನೆ ೧೦, ಹಂಡೆಕುರುಬರ ಮನೆ ೧೦, ಬೊಕ್ಕಸದ ಗೊಲ್ಲರ ಮನೆ ೧೦, ಕಮ್ಮಾರರ ಮನೆ ೩, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಮನೆ ೫, ಕಂಚುಗಾರರ ಮನೆ ೫, ದೇವಾಂಗದವರ ಮನೆ ೨೦, ಸುಣ್ಣಕಲ್ಲಿನವರ ಮನೆ ೫, ರಜಪುತ್ರರ

ಮನೆ ೧೦, ಮರಾಠಿಗರ ಮನೆ ೮, ನೋಣಬರ ಮನೆ ೧೦, ತುರುಕರ ಮನೆ ೨೦, ಬೇಡರ ಮನೆ ೫೦, ಕುಂಬಾರರ ಮನೆ ೫, ಕುರುಬರ ಮನೆ ೧೫, ಅಳ್ಳಿಕಾರರ ಮನೆ ೨೦, ಒಟ್ಟು ೩೬೦ ಮನೆಗಳು. ಸದರಿ ಮದ್ದಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶೆಟ್ಟಿತನ ಯಜಮಾನ್–ಪುಟ್ಟಣ್ಣಶೆಟ್ಟಿದು. ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಿಜವಾರದ ಹಿರೇಚಿಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡರು ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾದರು.

ಅವರ ನಂತರ ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಬಿಜವಾರದ ಹಿರೇ ವೀರಪ್ಪಗೌಡರು ಪಟ್ಟಾಭಿಷಕ್ತರಾದರು. ಮದ್ದಗಿರಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೆಟ್ಟ ಇದ್ದು ಜಲಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಬಹು ಸಂತೋಷವಾಗಿ, ತಿಮ್ಮನಬೋವಿ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥನಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅವನ ಮಗ ರಾಮನಬೋವಿ ಯಿಂದ ಬೆಟ್ಟದ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಕೋಟೆಕೊತ್ತಳಗಳನ್ನು ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರುಷಂಗಳು ೧೫೩೫ನೇ ಆನಂದ ಸಂವತ್ಸರದ ಮಾಘ ಶುದ್ಧ ೫ ಬುಧವಾರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಚನ್ನರಾಯಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟಿಸಿ ದೇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರು. ದೇವರ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಚನ್ನರಾಯದುರ್ಗ ಎಂದು ಹೆಸರು ಇಟ್ಟರು. ತರುವಾಯ ದಳವಾಯಿ ದೊಡ್ಡನಂಜಪ್ಪನವರು ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥ ರಾದರು. ಇವರ ಮಕ್ಕಳು ದಳವಾಯಿ ಕೆಂಪನಂಜಪ್ಪ ನವರು ಬಿಜವಾರದ ಹಿರೇವೀರಪ್ಪಗೌಡರ ಸನ್ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು "ಮಾವಯ್ಯನವರೆ ನಾವು ಹೀಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲ. ನಮ್ಮಿಗೆ ಒಂದು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಬೇರೆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆ"ಂಬುದಾಗಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ರಾಮನಬೋವಿಯನ್ನು ಕರೆಸಿ ಕೋಟೆ ಕೊತ್ತಳ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಆಬಾದು ಮಾಡಿಸಿ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ 'ಗರಣಿ' ಎಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟರು. ಈ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಏಳು ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಜಹಗೀರಿ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು.

ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜರು ಬಿಜವಾರದ ಹಿರೇ ವೀರಪ್ಪಗೌಡರಿಗೆ ಮೂರಾವರ್ತಿ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ನಿರೂಪವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಬಾರದೇ ಹೋದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದ ಊಳಿಗದವರನ್ನು ಇಮ್ಮುಖ ಮಾಡಿ ಕಳು ಹಿಸಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಜಯನಗರದ ರಾಜರು ಕೋಪಾ ರೂಢರಾಗಿ ೭೭ ಪಾಳೆಗಾರರ ಸಮೇತ ಬಂದು ಮದ್ದು ಗಿರಿಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ ಸಿದ್ಧಾಪುರದ ಕೆರೆವಳಗೆ ಪಚ್ಚೆಡೇರ ವನ್ನು ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಇರುತ್ತಾ ಇರಲಾಗಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ಬಿಜವಾರದ ಹಿರೇವೀರಪ್ಪಗೌಡರು ಶೀಲೆನಹಳ್ಳಿ ತೆಲಗು ಕಳ್ಳಭಂಟರನ್ನು ಕರಸಿ,

ವಿಜಯನಗರದ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು ಮಂಚದ ಸಮೇತ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಮದ್ದಗಿರಿ ದುರ್ಗದ ಮೇಲೆ ತಂದು ಇಟ್ಟರೆ ಸರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ನಿಮ್ಮ ತಲೆಗಳನ್ನು ಒಡೆಸಿ ಚಾಂಡ್ಯಾಕ್ಕೆ ಕಟಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಲು ಆ ರಾತ್ರಿ ಕಳ್ಳಭಂಟರು ವಿಜಯನಗರದ ಮಹಾರಾಜನನ್ನು ಮಂಚದ ಸಮೇತ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಮುಂಜಾನೆ ವಿಜಯನಗರದ ನರಪತಿಗಳು ಎದ್ದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಟ್ಟು ನೋಡಿ ಊಳಿಗದವರು, ಮೈಗಾವಲಿನವರು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದು ನೋಡಿ ಆಗ ಬಿಜವಾರದ ಹಿರೇ ವೀರಪ್ಪಗೌಡರು ಬಂದು ಶರಣಾಗತರಾಗಿ ನಾನು ಸನ್ನಿಧಾನ ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸಿದರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪುತ್ರವಾತ್ಸಲ್ಯವಿಟ್ಟು ಪೂರ್ವದಿಂದ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಖಾವಂದವರು ೭೭ ಪಾಳೆಗಾರರು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕ್ಷುದ್ರದ್ರೋಹನ್ನು ಹೇಳಿ ಮನಸ್ತಾಪ ಉಂಟುಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ತಾವು ಮದ್ದಗಿರಿಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದು ಕೇಳಿ ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಏಕಾಂತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು, ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡರು. ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದು ನೋಡಿ ಊಳಿಗದವರು, ದಂಡು ಗಾಬರಿ ಆಗುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ನಿರೂಪವನ್ನು ಬರೆದು ದಂಡಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ದಳವಾಯಿ ರಾಮರಾಯರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಎಲ್ಲರನ್ನು ಮದ್ದಗಿರಿಗೆ ಕರೆಸಿ ಕೋಟೆ ಕೊತ್ತಳಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರು. ಬಿಜ ವಾರದ ಹಿರೇವೀರಪ್ಪಗೌಡರು ಪರಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಸಕಲ ಬಹುಮಾನ ಬಿರುದು ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಪುತ್ರ ಕಳತ್ರಯುಕ್ತವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಪರಿ ಪಾಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡು ಎಂದು ಸರಕಾರದ ಮಮದಿ ಮದ್ದಗಿರಿ, ರಾಯದುರ್ಗ ಮಿಡಿಗೇಶಿ ಹ ೧೨,೦೦೦

ವರಹಕ್ಕೆ ಪವೃದಿಕೊಟ್ಟು ದಳವಾಯಿ ಕೆಂಪನಂಜಪ್ಪ ನವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ ನರಪತಿಗಳಾದಂಥ ರಾಯರು ನೀನು ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಗ್ರಾಮ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿಯಾ ಎಂದು ಕೇಳಲು ಗುರುರಾಯಪುರ, ಸೋಮಪುರ, ಚನ್ನರಾಯದುರ್ಗ ಕಸಬೆ, ಮಲ್ಲೇಕಾವು, ಮಜರೆಗ್ರಾಮ, ದೊನ್ನಲವಿನ್ನೇಹಳ್ಳಿ, ಯಲಿಯೂರು, ಗರಣಿ ಗ್ರಾಮಗಳು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳು ಕುದುರೆ, ಛತ್ರಿ, ಬಂಗಾರದ ಬಳೆ, ತೋಡಾ ಮೋಹನಮಾಲೆ, ಪದಕ, ಕಂಠೀಸರ, ಗೋಧಿಸರಾ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಏಳು ಹಳ್ಳಿ ಜಹಗೀರು ಅನುಭವಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರುವುದು....... ೭೭ ಪಾಳೆಗಾರರು ಸಹ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು 'ತಿರುಮಲ ಬೋವಿ' ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು. ನಾವು "ಮೂರು ತಲಾಂತ್ರದಿಂದ" ಬಹಳ ಕಾಮಗಾರಿ ಮಾಡಿ ಇರುತ್ತೇವೆ. ನಮಗೆ ಅನ್ನಸಿದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಬಹುತರ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳು ಜಹಗೀರು, ಕುದುರೆಛತ್ರಿ, ಬಂಗಾರದ ಬಳೆ, ಮೋಹನ ಮಾಲೆ, ಪದಕ, ಕಂಠೀಸರ, ಗೋಧಿಸರ ಮೊದಲಾಗಿ ಅನೇಕ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಸುಖದಿಂದ ಇರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ೭೭ ಪಾಳೆಗಾರರ ಜೊತೆ ಚತುರಂಗಬಲ ಸಮೇತ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದರು.

"ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಂಗಳಮಹಾ ಶುಭಂ"

[ಎಂದು ಬರಹ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.]